

S T E N O G R A M

TEMATSKE SJEDNICE SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO
ODRŽANE U PONEDJELJAK, 15.07.2019. GODINE SA
POČETKOM RADA U 14,00 SATI

Predsjedavajući:

Ide Himna. Zahvaljujem. Dakle bez pauze idemo na Tematsku sjednicu. Otvaram Tematsku sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo. Himna Bosne i Hercegovine.

Pozdravljam uvažene kolegice i kolege zastupnike, članove Vlade i uvažene goste, kao i predstavnike medija koji prate rad današnje sjednice.

Svima nama želim uspješan rad i ugodnu radnu atmosferu.

Prema evidenciji Službe, ovdje smo izbrojali 23 čini mi se, trenutno služba imate li vi evidenciju? Prisustvuje 23 zastupnika, što je dovoljan broj za punovažan rad i odlučivanje. Kao i jutros, izostanak su opravdali kolega Delalić, kolega Pleho, kolega Mekić, kolega Aljović. To su četiri opravdana izostanka.

Prijedlog dnevnog reda Tematske sjednice Skupštine Kantona Sarajevo utvrdio je Kolegij Skupštine na sjednici održanoj dana 03.07.2019.godine.

I prijedlog dnevnog reda današnje Tematske sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, glasi:

1. Analiza stanja pojave poplava na području Kantona Sarajevo i prijedlog mjera za rješavanje problema poplava;

MOLIM ZASTUPNIKE DA SE IZJASNE O PREDLOŽENOM DNEVNOM REDU.

Molim rezultate glasanja.

Za je glasalo 24, PROTIV i SUZDRŽANO nije bilo.

Konstatujem da je Skupština usvojila dnevni red.

Prelazimo na jedinu tačku.

AD – 1.

ANALIZA STANJA POJAVE POPLAVA NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO I PRIJEDLOG MJERA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA POPLAVA

Materijal ste dobili uz poziv za sjednicu. Molim predstavnika Predlagača da podnese uvodne napomene. To je direktor Kantonalne uprave civilne zaštite u ime Vlade. Direktore izvolite.

Direktor KUCZ Samir Džihic:

Pozdravljam sve prisutne u sali kao i gledaoce koji nas prate na području Kantona Sarajevo i šire. Kao što je najavio predsjedavajući Skupštine Kantona, danas smo imali Analizu stanja pojave poplava na području Kantona Sarajevo i prijedlog mjera za rješavanje problema poplave. Tema za ovu današnju tematsku sjednicu donešena je na osnovu zaključka Kolegija Skupštine Kantona na sjednici održanoj 04.02.tekuće godine na kojoj je razmatrano stanje na području Kantona Sarajevo uzrokovano poplavama i donešen je Zaključak da se Vlada Kantona Sarajevo u svom radu odredi da održi jednu tematsku sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo sa ovom temom, a nosilac posla određena je KUCZ Kantona Sarajevo. Shodno navedenom, a imajući u vidu da je Zakon o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo propisano da KUCZ između ostalog vrši uprave i stručne poslove utvrđene zakonom i drugim propisima koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Kantona Sarajevo u oblasti zaštite i spašavanja, zaštite od požara i vatrogastvo i poslove inspekcije civilne zaštite, inspekcije za zaštitu od požara i inspekcije za vatrogastvo, te da Uprava obavlja funkciju stručne službe Štaba civilne zaštite Kantona Sarajevo pristupljeno je izradi ove analize. Analiza je izrađena je izrađena na osnovu prikupljenih i obrađenih informacija koje su zaprimljene od općinskih službi civilne zaštite sa područja Kantona Sarajevo kao i druge raspoloživih informacija, podataka, te koristeći stručne i naučne

podloge. Uprava je pripremila ovu Analizu stanja pojave za područje Kantona Sarajevo i prijedloge mjera za rješavanje problema poplave, u daljem tekstu ću se obraćati sa riječju o Analizi. O analizi je pobrojan normativno pravni okvir za provođenje zaštite mjera zaštite i spašavanja od poplave, prirodno geografske karakteristike područja BIH odnosno Kantona Sarajevo, kao i pojam uzroci poplava te su hronološki navedene poplave u zadnjih pet godina. Iskazan je i preventive mjere koje su se poduzimale na umanjeњу, odnosno ublažavanju djelovanju od poplava, sve operativne mjere i radnje u fazi otklanjanja saniranja posljedica i podaci o finansijskim sredstvima koja su utrošena za poduzete mjere i aktivnosti, te su predložene mjere za rješavanje problema poplava na području Kantona Sarajevo. Na nivou FBIH donešen je Zakon o vodama objavljen u („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06 , ja ću vas zamoliti u daljem tekstu da me ovdje ovo razumijete da ću koristiti termin Federalni Zakon), kojim se između ostalog, uređuje način upravljanja vodama na teritoriji Federacije BiH, kao i upravljanje vodama obuhvata i zaštitu od štetnog djelovanja voda i uređenje vodotoka i drugih voda. Članom 5. Federalnog Zakona je određeno, da se prema značaju koji imaju za upravljanje vodama, površinske vode razvrstavaju u dvije kategorije: I kategorija su vode I kategorije na području Kantona Sarajevo su vodotoci rijeka Bosne i Željeznice, dok svi ostali vodotoci spadaju u vode II kategorije. Vode II kategorije su u vlasništvu Federacije dok se zaštitni vodni objekti na vodotocima koji pripadaju površinskim vodama II kategorije, i uređena korita u urbanim području na površinskim vodama I kategorije u vlasništvu grada i općine. Ukoliko kantonalnim propisom nije drugačije regulisano. Federacija BiH pravo upravljanja i korištenja vodnih objekata iz Člana 15. Federalnog Zakona prenijela na nadležne agencije za vode, odnosno na Agenciju za vodno područje rijeke Save, Agenciju za vodno područje Jadranskog mora. Na nivou FBIH u skladu sa Federalnim zakonom, donešena je Strategija upravljanja vodama Federacije BiH za period od 2010. do 2022. godine, kojom se u najširem smislu definiše politika upravljanja vodama Federacije BiH. Za provođenje navedene Strategije na nivou Federacije BiH doneseni su planovi upravljanja vodama za Vodno područje rijeke Save na period 2016.-2021. godina i Vodno područje Jadranskog mora. Sadržaj ovih planova je definisan u skladu sa odgovarajućim zahtjevima Okvirne direktive o politici voda Evropske Unije.

Članu 84. Federalnog Zakona određeno je da Federacija BiH, kantoni, grad i općina osiguravaju uređenje vodotoka i drugih voda, svako u okviru svoje nadležnosti.

Federalnim Zakonom između ostalog, određeno da se pod zaštitom od štetnog djelovanja voda podrazumijeva provođenje aktivnosti i mjera u cilju smanjenja ili sprečavanja ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od štetnog djelovanja voda i otklanjanje posljedica njihovog djelovanja, te da se zaštita od štetnog djelovanja voda odnosi na odbranu od poplava i leda na vodotocima i zaštitu od erozije i bujica. Obim zaštite od štetnog djelovanja voda i potrebne mjere prema članu 90. Federalnog Zakona, određuju se sljedećim planovima: posebnim planovima zaštite od poplava i leda, planovima zaštite od erozije i bujica i planovima zaštite od vanrednog zagađenja voda. U cilju provođenja aktivne odbrane od poplava, a što je u skladu sa članom 92. Federalnog Zakona propisano je da nadležni federalni ministar, odnosno federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donese Federalni operativni plan od poplava, koji je donijet za nivo Federacije, pri čemu se vode I kategorije na području Kantona Sarajevo i vodotoci rijeka Bosne i Željeznice u nadležnosti navedene Agencije, dok kantonalni ministar nadležan za vode donosi plan o mjerama i načinu njihovog provođenja za područja uz površinske vode II kategorije na teritoriji Kantona Sarajevo. Na osnovu Federalnog Zakona, Skupština Kantona Sarajevo je na sjednici održanoj 21. jula 2010. godine, donijela Zakon o vodama Kantona Sarajevo I objavila isti u u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“, broj 18/10. Zakonom o vodama KS bliže su uređena su pitanja organizacije i načina obavljanja poslova upravljanja vodama koji su Federalnim Zakonom preneseni u nadležnost Kantona Sarajevo. Članom 9. stav (1) Zakona o vodama KS propisano je, da su zaštitni vodni objekti iz člana 14. stav Federalnog Zakona,

misli se na nasipe, obuhvate, uređena korita, na vodotocima koji pripadaju površinskim vodama II kategorije i uređena korita u urbanim područjima na površinskim vodama I kategorije u vlasništvu grada Sarajeva. U daljem tekstu ćemo koristiti pojam Grad, odnosno općina ukoliko ista nije na području Grada. Zakonom o vodama KS određeno je, da su Grad i općine dužni obezbijediti materijalne i organizacione uslove za održavanje vodnih objekata. U članu 49. Zakona o vodama KS je određeno da Kanton Sarajevo, Grad i općina zajednički osiguravaju uređenje vodotoka i drugih voda u skladu sa čl. 5. i 7. Federalnog Zakona, svako u okviru svoje nadležnosti. Također Zakonom o vodama Kantona Sarajevo određeno je da se mjere i aktivnosti zaštite od poplava dijele na sljedeće faze: fazu planiranja i pripremnu fazu, fazu aktivne odbrane od poplava i fazu sanacije posljedica štetnog djelovanja voda. U člana 57. Zakona o vodama KS, propisano je da za vrijeme neposredne opasnosti od pojave velikih (poplavnih) voda, općine, Grad i Kanton Sarajevo, osiguravaju, svako u okviru svoje nadležnosti, provođenje mjera aktivne odbrane od poplava, a prema odredbama Zakona o vodama KS i Federalnog Zakona. U cilju provođenja aktivne odbrane od poplava na području Kantona Sarajevo, ministar privrede Kantona Sarajevo, je na osnovu člana 92. stav (5) Federalnog Zakona i člana 57. stav (4) Zakona o vodama KS i člana 43. stav (2) Uredbe o vrstama i sadržaju planova zaštite od štetnog djelovanja voda („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 10/13) donio Kantonalni operativni plan odbrane od poplava. U tački I Kantonalnog operativnog plana odbrane od poplava (Organizacija aktivne odbrane od poplava), određeno je da su nosioci i organizatori odbrane od poplava, a prema članu 22. stav (4) Uredbe o vrstama i sadržaju planova zaštite od štetnog djelovanja voda („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/09) za vodno područje sliva rijeke Save i Vodno područje Jadranskog mora, za vodotoke II kategorije na području Kantona Sarajevo: Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo, općinski načelnici općina: Stari Grad, Centar, Novi Grad, Novo Sarajevo, Ilidža, Trnovo, Ilijaš, Vogošća, Hadžići, svaki na području svoje općine. U Kantonalnom operativnom planu odbrane od poplava, kao obaveza za strukture civilne zaštite utvrđena je mjera zaštite i spašavanja na vodi i pod vodom, kao i druge potrebne mjere. Navedene mjere strukture civilne zaštite poduzimaju za vrijeme trajanja poplava na područjima uz površinske vode II kategorije zbog nepostojanja zaštitnih vodnih objekata. Odredbama člana 59. Zakona o vodama KS propisano je još da se sanacija posljedica štetnog djelovanja voda izvodi na osnovu programa sanacije, kao i da sredstva za sanaciju posljedica štetnog djelovanja voda osigurava Kanton Sarajevo iz prikupljenih vodnih naknada, te da programe sanacije predlaže Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo, a da ih donosi Vlada Kantona Sarajevo u roku od šest mjeseci od dana procjene štete i pripreme prijedloga programa sanacije. Zakonom o zaštiti i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća kao mjera zaštite i spašavanja od poplava, utvrđena je mjera zaštite i spašavanja na vodi i pod vodom, koja je regulisana u odredbama čl. 79. do 82. Zakona o zaštiti i spašavanju. Članom 79. Zakona o zaštiti i spašavanju su određena područja na kojima se provodi zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom, također je propisano da su organi uprave kantoni nadležni za vodoprivredu I privredna društva u oblasti vodoprivrede odgovorni za otkrivanje i utvrđivanje opasnosti i organiziranja provođenja zaštite i spašavanja od poplava, te da se način organizacije i provođenja zaštite i spašavanja od poplava utvrđuje u planovima odbrane od poplava, koje se donose po posebnim zakonima kojima je regulirana oblast voda, a ti propisi su: Federalni Zakon i Zakon o vodama KS na osnovu kojih je ministar privrede Kantona Sarajevo donio maloprije spomenuti Kantonalni operativni plan odbrane od poplava. Također, pravna lica čija je to osnovna djelatnost ili je ta djelatnost vezana uz more, rijeke i jezera, kao i sportska i druga udruženja koja se bave sportom na vodi ili pod vodom i službe zaštite i spašavanja koje su opremljene i osposobljene za ovu vrstu zaštite i spašavanja, jedinice civilne zaštite za zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom, te organi uprave za civilnu zaštitu su isto tako zakonom nominirani kao učesnici mjera zaštite spašavanja. Veoma je važno napomenuti da, pored prethodno navedenih planskih dokumenata, određene obaveze u

poduzimanju mjera, postupaka i radnji za zaštitu i spašavanje od poplava imaju općine i Kanton koje razrađuju u svojim planovima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Prvenstveno se planiraju mjere zaštite i spašavanja nastradalih i ugroženih ljudi i materijalnih dobara i to u fazi otklanjanja posljedica kao što su: evakuacija, zbrinjavanje evakuisanih, obezbjeđenje prelaska preko poplavljenih površina i asanacija terena. Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća područja Kantona Sarajevo također donijela je Vlada Kantona Sarajevo na 52. sjednici održanoj 27.02.2008. godine. Malo ćemo spomenuti sada geografski položaj Kantona Sarajevo. Kanton Sarajevo je smješten u planinskom masivu Dinarida, na kontaktu dviju velikih prirodno-geografskih cjelina: Podunavlja i Jadranskog mora. Veličina Kantona Sarajevo iznosi 1276,9 km², što je 2,5% od ukupne površine Bosne i Hercegovine, a 4,9% ukupne površine Federacije Bosne i Hercegovine. Reljef Kantona Sarajevo je pretežno brdsko-planinski. Sa geomorfološkog aspekta Kanton Sarajevo predstavlja izrazitu planinsku oblast gdje se 78% prostora nalazi u rejonu iznad 700 m nadmorske visine, brdskom rejonu od 550 do 700 m nadmorske visine. Teren Kantona Sarajevo je, osim Sarajevskog polja i doline rijeke Bosne, veoma neravan i izlomljen sa izraženim nagibom. Najpovoljniji tereni, sa aspekta nagiba, nalaze se u općinama Novo Sarajevo, Novi Grad i Ilidža dok se najveći dio teritorija sa nagibima preko 45% nalazi u općinama Vogošća, Centar i Trnovo. Ovo govorimo s aspekta građenja stambenih objekata. Znači da su najpovoljniji za izgradnju Novo Sarajevo, Novi Grad i Ilidža. Zaravnjenu depresiju sa Sarajevskim poljem karakteriše slatkovodni tercijarni kompleks, sa dominacijom šljunkovito-pjeskovitih sedimenata različite moćnosti. Prema geološkoj starosti, ovaj prostor se može podijeliti na dvije karakteristične cjeline. Mlađi dio predstavlja oblast od podnožja Igmana koji se prostire na istok do linije Blažuj-Ilidža-Kotorac. Na ovome prostoru je karakteristična pojava termalnih voda i kiseljaka, čiji izvori nastavljaju prema sjeverozapadu. Sjeverno i sjeveroistočno od navedene linije, to je stariji dio Sarajevskog polja, koji se strukturno razlikuje od mlađeg dijela, jer su trijaskne naslage na većim dubinama, dok su kvartarne naslage tanje i iznose oko 10 m. Najbitnija stvar na koju polako prelazimo su hidrološke karakteristike. Područje Kantona Sarajevo je veoma bogato vodom, najviše u obliku riječnih tokova i izvora, a prisutne su i druge hidrografske vrijednosti kao što su jezera, vrela i termomineralni izvori. Značajan je i rad vode kojim nastaju posebni geomorfološki i hidrografski fenomeni kao što su vodopadi, kanjoni i sl. Vodne resurse čine manja planinska vrela i vodotoci bujičnog karaktera, te samo jedna veća rijeka, rijeka Bosna, koja ima izuzetan značaj sa aspekta vodosnabdijevanja. Ipak, veći dio otjecanja odvija se pod zemljom, kroz složene krečnjačke sisteme akumulacija i kanala, te aluvijalnih granularnih akumulacija. Hidrografski gledano, prostor Kantona Sarajevo obuhvata i dio vododjelnice između dva glavna BH slivna područja. Južni obronci Bjelašnice i Treskavice pripadaju slivu Jadranskog mora (vodotok Rakitnica), dok sve ostale vodne pojave gravitiraju prema rijeci Bosni uključujući rijeke Željeznica, Dobrinja, Miljacka, Vogošća, Ljubina, Misoča, Stavnja i Zujevina i pripadaju Crnomorskom riječnom slivu i procentualno se na njih odnosi oko 93,5%. Veći dio riječne mreže (oko 80% površine Kantona Sarajevo) čine površinski vodotoci, koji se rasprostiru u sjevernim, istočnim, zapadnim i centralnim područjima. Neki od stalnih vodotoka na području Kantona Sarajeva su: Bosna, Željeznica, Zujevina, Miljacka, Ljubina, Misoča, Stavnja, te povremeni potoci kao što su: Brekin, Crni, Duboki, Krivački, Sušica, itd. Na prostoru Kantona Sarajevo postoji veliki broj izvora gravitacionog tipa negdje oko 1383, prema zadnjim informacijama. U aluvijumu Sarajevskog polja formirano je najveće istraženo ležište pitkih podzemnih voda. U Sarajevskom polju utvrđeno je i ležište termalnih voda, te pojave i ležišta termomineralnih voda različitog hidrohemijskog sastava i temperature. Od drugih hidrografskih zanimljivosti na prostoru Kantona Sarajevo treba izdvojiti oko 25 prirodnih manjih jezerskih akvatorija koja su uglavnom locirana u južnim i jugoistočnim dijelovima sa ukupnom površinom od 93.893,6 m². Najvažnija među njima ćemo spomenuti, nalaze se na sjeveroistoku Treskavice:

Veliko, Crno, Bijelo i Platno (Blatno) jezero, zatim Lokvanjsko, Sitničko, Kalajli i dr. Pojam i uzroci nastanka poplava. Prema Direktivi o procjeni i upravljanju rizicima od poplava Evropske Unije poplava je definisana kao privremena pokrivenost vodom zemljišta koje obično nije pokriveno vodom i podrazumijeva poplave od rijeka, planinskih bujica, povremenih vodotoka i poplave od mora u priobalnim područjima. Drugim riječima, poplave su prirodne pojave koje označavaju neuobičajeno visok vodostaj, zbog koga se voda iz korita prelijeva preko obale te plavi okolicu. Uzroci poplava su brojni, a generalno se može reći da poplave mogu biti izazvane prirodnim djelovanjem i vještačkim utjecajima, odnosno prirodnim pojavama. Najjače poplave izazivaju klimatološke prirodne pojave kao što su kišne padavine, te topljenje snijega i leda, ili njihovo kombinovano djelovanje. Pored klimatoloških uzroka, ostali prirodni uzroci poplava mogu biti pojave kao što su potresi, odroni i klizišta zemljišta. Količina (padavina), njihova prostorna raspodjela, intenzitet i trajanje padavina osnovni su klimatološki uzroci pojave poplava, ali pored ovih uzroka, pojavi poplava doprinose i kapacitet vodotoka ili mreže vodotoka da primi i dalje prenese oticanje vode, stanje u cijelom slivu, vremenski uslovi prije početka padavina, pokrov tla i topografija. Vještački utjecaji koji mogu uzrokovati poplave mogu biti isticanje vode iz akumulacije i retencije izazvano lomovima brane ili hidrotehničkih građevina ili njihovim neadekvatnim radom i rukovanjem, zatim promjenama u slivu, koritima rijeka i inundacionim područjima i dr. Vještački uzroci se većinom vežu za ratno stanje. Posebno treba istaći promjene u slivu, koritima rijeka i inundacionim područjima koje su nastale antropogenim utjecajima, među kojima su najznačajnije krčenje šume, loša poljoprivredna praksa, neadekvatno upravljanje vodama, urbanizacija u područjima visokih rizika od poplava i pritisci koji izaziva stanovništvo svojim aktivnostima. Nestanak šuma u višim predjelima i planinama dovodi do pojave bujica i bržeg otjecanja vode. Krčenje šuma u blizini riječnih koritima i na obalnim kosinama uzrokuje gubitak vegetacije i jakih korijenskih sistema drveća, pa tlo postaje izloženo eroziji i intenzivnijem ispiranju čestica tla u vodotoke, što rezultira promjenama kao što su podizanja dna korita i zatrpavanje. S aspekta voda i poplava na devastiranim šumskim područjima izgubljena je zaštitna uloga šuma, a to je u prvom redu zaštita tla od erozije i uravnoteženost hidrološkog sistema. Loša poljoprivredna praksa, počev od obrade zemljišta, posebno na kosinama, te vrste kultura i načina njihova uzgoja, procesi erozije i ispiranja tla s obradivih površina mogu imati značajan utjecaj na pojavu poplava, posebno pri obilnim padavinama. Povećan rizik od erozije tla javlja se i u područjima prekomjerne ispaše, gdje se vegetacijski pokrivač na pašnjacima degradira, kao i u područjima na kojima je zbog prekomjerne eksploatacije u dužem vremenskom periodu tlo izgubilo plodnost. Rizik pojava poplava postoji i u uzgoju kultura koje imaju manju moć apsorpcije ili upijanja vode, pa tlo brzo postaje zasićeno, a višak vode zadržava se na površini. Neadekvatno upravljanje vodama uglavnom se odnosi na pitanja upravljanja akumulacijama, kao i hidrotehničkim objektima za zaštitu od voda. U novije vrijeme često se ukazuje na to da su inženjerske aktivnosti na uređenjima vodotoka, kao što su kanalizacije (oblaganje korita), regulisanje ispravljanjem meandara, izgradnja nasipa, brana, neadekvatno upravljanje nanosom i dr., zapravo doveli do promjena u samom vodotoku, među kojima su najznačajnije smanjenje inundacionih (plavnih) područja, povećanje brzine protoka, odnosno promjena oblika samog hidrografa, kao što su smanjenje vremena koncentracije i povećanje maksimalnog protoka. Urbanizacija sasvim sigurno predstavlja najznačajniji antropogeni uzrok poplava u posljednjim desetljećima. Zbog porasta stanovništva, posebno u gradskim područjima, stambeni i industrijski objekti nerijetko se grade u inundacionim područjima, čime se povećava rizik da ovi objekti budu poplavljeni čak i u slučajevima velikih voda manjeg povratnog perioda (10 ili 20 godina). Neplanska i ilegalna gradnja dodatno povećava rizik od poplava, posebno kada se objekti grade gotovo u samim koritima, čime se smanjuje propusna moć i kapacitet vodotoka. Govoreći o uzrocima poplava u novije vrijeme svakako se mora ukazati na klimatske promjene, s obzirom na to da upravo poplave, spadaju u posljedice na koje se

najviše ukazuje. Posebno je značajan utjecaj klimatskih promjena na vodne resurse, koji se ogleda u promjenama unutar hidrološkog ciklusa, s posebnim naglaskom pojave ekstremnih poplava. S klimatskim promjenama, frekvencija pojavljivanja i intenzitet poplava se stalno povećava. Analizirajući poplave koje su se desile na području Kantona Sarajevo u posljednjih desetak godina, može se zaključiti da su najčešći uzroci zbog kojih dolazi do poplava na području Kantona Sarajevo slijedeći:

- obilne i dugotrajne kišne padavine i naglo topljenje snijega koji uzrokuju intenzivno doticanje velikih količina vode u vodotoke, a koji ih ne mogu u potpunosti prihvatiti što izaziva izlijevanje vode iz korita vodotoka;
- bujične i brdske vode velikog rušilačkog dejstva, koje nastaju nakon jakih lokalnih pljuskova, pri čemu dolazi do izlijevanja manjih vodotoka i potoka, koji zbog svoje nepredvidljive prirode i jakih struja mogu nositi velike količine drveća, mulja i ostalog otpada što može prouzrokovati izuzetno velike štete infrastrukturi i stanovništvu pogođenog područja;
- visok nivo podzemnih i površinskih voda, loša drenažna mreža u tim područjima, neregulirani i neuređeni kanali za prihvati i odvođenje površinskih i podzemnih voda;
- neurađena stalna regulacija korita vodotoka na kritičnim dionicama kroz veća naselja;
- neočišćena korita vodotoka od raznog otpadnog materijala, rastinja, sprudova, mulja i kamenja, što sve zajedno utiče na smanjenje proticajnog profila vodotoka, što u krajnjem slučaju dovodi do poplava;
- nedovoljna propusna moć jednog broja mostova i propusta;
- neplanska i bespravna masovna izgradnja objekata na poplavnim područjima uz vodotoke;
- izgradnja saobraćajnica na poplavnim područjima uz vodotoke;
- neizgrađeni glavni i pomoćni obrambeni nasipi na kritičnim dionicama većih vodotoka;
- neplanska i nekontrolisana sječa šuma u slivnom području vodotoka, što utiče na eroziju površinskog sloja zemljišta i smanjuje njegove moći apsorbovanja većih količina vode, što ima za posljedicu brže oticanje vode u vodotoke, a to stvara preduvjet za pojavu poplava;
- neočišćeni kanali i šahtovi za prihvati i odvođenje atmosferskih otpadnih voda u urbanim gradskim područjima, koji uslijed jakih lokalnih pljuskova (velike količine kišnih padavina u kratkom vremenu), prouzrokuje plavljenje podrumskih prostorija u stambenim i privrednim objektima, kao i plavljenje saobraćajnica.

Institut za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu odredio je potencijalno ugrožene lokacije od poplava uz vodotoke I i II kategorije na području Kantona Sarajevo, pa tako u Starom Gradu je Mošćanica II od ušća potoka Obarak u rijeku Mošćanicu., Trnovo Crna rijeka od mjesta Gradina do mjesta Jelačić, Hadžići rijeka Zujevina u naselju Gradac, Novi Grad Lepenički potok mjesto Smiljevići do mjesta Zabrđe. Ilidža Zujevina dionica rijeke Zujevine od mjesta Vratnjači do ušća rijeke Zujevine u rijeku Bosnu, dio koji ih spaja. Željeznica od naselja Sokolović Kolonije do entitetske granice, i Ilijaš rijeka Ljubinja u mjestu Srednje uzvodno od rijeke Rače u rijeku Ljubinu oko 1000 metara. Navedeni podaci su prezentirani u Procjeni ugroženosti područja Kantona Sarajevo od prirodnih i drugih nesreća, koja je objavljena u Službenim novinama Kantona Sarajevo. Ovdje ne treba od obaveza abolirati i ulogu Elektroprivrede BIH, jer ona ima isto značajnu ulogu na upravljanju vodotokom, odnosno vodnih objekata. Ovdje smo sada radili jednu retrospektivu od perioda 2014 do 2018 godine. Poplave na području Kantona Sarajevo. To je zadnjih pet godina. Kao što vam je poznato vjerovatno ćemo se još dugo svi prisjećati one noći

13./14. maja kada je došlo do takozvanih poplava biblijskih razmjera koje su zahvatile čitavo

područje FBIH. U vezi sa tim je Federalna Vlada na prijedlog Federalnog štaba civilne zaštite 15.05. proglasila i stanje prirodne nesreće od poplava. Ja ću se sada ovdje malo referirati na područje Kantona Sarajevo što je naša zona interesovanja. U mjesecu znači maju tog kritičnog 13/14 došlo je porasta vodostaja rijeka Bosne i Miljacke, Željeznice, Dobrinje, Zujevine, Tilave, te njihovih manjih pritoka, kao i pojava bujičnih, oborinskih i podzemnih voda uslijed čega je došlo do njihovog izlivanja iz korita, područja općina Ilidža (MZ: Blažuj, Osijek, Doglodi, Stup i Otes); Novi Grad (Bojnik, Dobroševići, Rajlovac, Zabrdje); Vogošća (ul. Lug u MZ Svake, ul. Ljubina i Kamenica I u MZ Semizovac i ul. Gornja Jošanica I u MZ Vogošća II); Ilijaš (Ljubina, Stari Ilijaš i D. Bioča); Hadžići (Pazarić, Kahrimani, Dub, Ferhatlije, Jeleč, Binježev, Vrančići, Hadžići, Miševići, Tarčin, Mehina Luka, itd.); Trnovo (sela Godinja i Rakitnica), Stari Grad (ulivanje vode u podrumske prostorije stambenih i zanatskih radnji na Baščaršiji i ul. Mehmeda Mujezinovića). Ovu pojavu smo imali isto sada prisutnu 06.juna. Isto se desilo na Baščaršiji, isti je scenarij bio, isti su lokaliteti bili ugroženi. I ovom prilikom je bilo poplavljeno 359 objekata (privatnih i privrednih), kao i poljoprivredno zemljište i putne komunikacije, koje se nalazi uz vodotoke. Ovdje smo prezentirali, vi to vidite u vašim materijalima koliko je koja općina imala poplavljenih privatnih i privrednih objekata. Stari Grad je recimo imao 19, što privatnih, što privrednih, Ilidža je prednjačila sa 154 privatna, 2 stambena, Novo Sarajevo nije imalo ni jednog prijavljenog objekta, Trnovo također, Ilijaš 10 privatnih i 1 privredni, Hadžići 50 privatnih i 10 stambenih, Novi Grad 29 privatnih i 13 privrednih i Centar 11 privatnih 13 privrednih. Uprava je u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima i ovlaštenjima u saradnji sa Štabom CZ KS preduzimala mjere i radnje ko je su se od nje očekivale. Kao što sam na početku naveo od 15 maja je postupala po naredbama nadležnog Federalnog štaba civilne zaštite, obzirom da za postupanje i funkcionisanje KUCZ, štabova civilne zaštite Kantona, postoji i mjera subsidijarnosti, odnosno subordinacije. Tako smo morali izvršavati sve naredne koje smo dobijali od Federalnog štaba.

Predsjedavajući:

Vidim da imate još puno listova. Nemojte nam baš čitati cijeli materijal. Ja sve gledam koliko je debelo to što je ostalo. Malo nam vi svojim riječima što bi rekao jedan bivši ministar.

Direktor KUCZ Samir Džihic:

Dobro. Znači područje Kantona Sarajevo u maju mjesecu bilo je poplavljeno sa oko 359 objekata je ugroženo. KUCZ izvršila je evakuaciju 354 osobe, što u privatne što u kolektivne smještaje. Komisije za procjenu su izvršile procjenu i procjene iznosila opštinske komisije za procjenu šteta izvršile su procjenu pa je procijenjena šteta iznosila oko 16 miliona. Također imali smo u 2014 godini još manje poplave manjeg intenziteta u augustu mjestu. Tada su opet bile pogođene općina Ilidža, Hadžići i u manjem dijelu općina Trnovo. U 2015 godini došlo je u januaru mjesecu je došlo do pojave obilnih kišnih padavina. Opet su se rijeke Bosna i Miljacka, Željeznica i Tilava izlile, te njihovi manji potoci. Bilo je poplavljeno ovaj put 179 privatnih i privrednih objekata na području općine Ilidža je samo bilo popravljeno 140 objekata. Na području NG 9, a na području općine Hadžići 30. U svrhu zaštite od poplava u Sarajevskom polju, Agencija za vodno područje rijeke Save je u 2010. izradila i revidirala glavni projekt kojim je planirano da se regulira korito rijeke Bosne u Sarajevskom polju u ukupnoj dužini od osam kilometara, te stabiliziraju i poboljšaju ušća svih pritoka rijeke Bosne U 2016 godini jako olujno nevrijeme praćeno obilnim kišnim padavinama, jakim vjetrom, grmljavinom i gradom pogodilo je Kanton Sarajevo, nedjelja je bila 24.juli. 10 objekata stambenih je bilo poplavljeno i došlo je do presjecanja putne infrastrukture. U 2016. godini područje MZ Šabići i Delijaši Općine Trnovo također su bili zahvaćeni jakim olujnim nevremenom uslijed čega je došlo do pojave bujičnih voda koje su prouzrokovale velike štete na infrastrukturi u pojedinim naseljima, presijecanjem putnih komunikacija između naselja u

općini Trnovo.

U 2017. godini nisu zabilježene poplave većeg intenziteta na području Kantona Sarajevo. Do poplava manjeg obima došlo je 16. decembra, kako je uslijed obilnih kišnih padavina i topljenja snijega sa okolnih planina došlo do naglog porasta vodostaja na svim vodotocima na području Kantona Sarajevo, najteže je tada bilo na području općina Hadžići, Ilidža, Trnovo i Novi Grad. Do poplava manjeg intenziteta također u 2017 godini došlo je u mjesecu januaru i novembru i to područja općine Hadžići i Ilidža su bili zahvaćeni poplavama. U 2018 godini, u periodu jun do august, područje Kantona Sarajevo je bilo u nekoliko navrata zahvaćeno jakim olujnim nevremenom. To je bilo pogotovo 06.08. uslijed čega je došlo do izlivanja potoka i pritoka. Općina Ilijaš je bila pogotovo pogođena. A i proglasila je stanje prirodne i druge nesreće djelimično na području jedne MZ, i na području dijela druge MZ. U toku 2018 godine na području Općine Hadžići krajem mjeseca marta uslijed kišnih padavina došlo je do izlivanja rijeke Zujevine u naselju Pazarić i lokalnih potoka u naseljima Duranovići i Tarčin. Tom prilikom poplavljeno je bilo poljoprivredno zemljište. Na osnovu iznesenih podataka, može se konstatovati da je vrijeme trajanja poplava na području Kantona Sarajevo relativno kratko, odnosno da poplave u prosjeku traju 2-3 dana. Također su bile poplave 4/5 februar ove godine. Vlada Kantona Sarajevo je uputila materijal Skupštini Kantona. Skupština Kantona je informaciju ovdje smo raspravljali i primili istu k znanju i ona se nalazi u prilogima ovih materijala.

Sredstava utrošena u posljednjih pet godina za poduzimanje mjera i aktivnostima

Uprava je svake godine u svom Budžetu planirala sredstva za finansiranje i sufinansiranje provođenih preventivnih mjera zaštite i spašavanja od poplava, kao i sredstva za otklanjanje i saniranje posljedica od svih vrsta prirodnih i drugih nesreća. Radi se o namjenskim sredstvima posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, koja po osnovu člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju troše se u skladu sa Odluke o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Evo ovdje smo vam o prezentirali i tabelu sa troškovima po godinama. Tako na primjer u 2014 647.542 KM utrošeno. U 2015 466.235 KM. Ukupno u 2018 975.832 KM. Sve ukupno opis troškova u 2017 godini iznosio je 1.103.844 KM. Uprava je posljednjih pet godina, u periodu 2014 do 2018 godine za finansiranje projekata koji su prikazani u prethodnim tabelama ukupno utrošila 3.973.787, 21 fening za ove potrebe. Obzirom, da su navedeni projekti finansirani iz namjenskih sredstava prikupljenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća Zakona o zaštiti i spašavanju, iste je odobrio, dao svoju saglasnost Štab CZ KS. Posebno treba istaći činjenicu, da je Uprava u budžetima od 2014. do 2018. godine, za sanaciju korita rijeka na području Kantona Sarajevo, planirala sredstva u ukupnom iznosu od 2.200.000,00 KM od čega je realizovano samo 704.136,46 KM odnosno 32%. Uprava je i u ranijim godinama koje nisu obuhvaćeni ovom Analizom, sufinansirala više projekata. Ovako, sada ću se malo referirati na općine. Također u cilju sufinansiranja i finansiranja i u ovoj godini UCZ Kantona Sarajevo je u svom budžetu predvidjela 500.000 KM.

Predsjedavajući:

Malo zastupnici negoduju, opet nam čitate ono što imamo u materijalima.

Direktor KUCZ:

Ne, ovo nema ovo sada nema što govorim.

Predsjedavajući:

Vidim ja interesantnije je. Kolega Dević je ušao, nije mogao izdržati više, on je ušao da čuje. Ajte vi zbog Devića nama ovo.

Direktor KUCZ:

Kantonalna uprava CZ je u svom budžetu za ovu godinu planirala iznos od 500.000 i koji je već za sufinansiranje i finansiranje sanacija vodotoka na području Kantona Sarajevo. 12 ovog mjeseca potpisan je sporazum o sufinansiranju sa četiri općine u iznosu od 374.000. Ostale su još 125.000. Tu čekamo još općinu Trnovo i Općinu Novi Grad da prikupe potrebnu projektnu dokumentaciju i da isto apliciraju za ovaj projekat. I mi ćemo zaći u susret. Općina Stari Grad je svake godine poduzimala mjere za zaštitu vodotoka. To su kod njih su vodotoci Bistrički potok, Čolin potok, Ramića potok itd. Za te namjene je izdvojila 45.000 KM. Vrlo bitno da je Općina Stari Grad nakon kišnih padavina koje su prouzrokovale štetu na infrastrukturi, prvenstveno na svojim ulicama, rebalansom budžeta izdvojila sredstva u iznosu od 500.000 KM za rekonstrukciju sljedećih ulica: Kovači, Širokac, Vratnik Mejdan, Mustafe Dovadžije - Ploča, Bakarevića - Bistrik). Radovi na rekonstrukciji navedenih ulica su započeti u 2019. godini. Općina Centar u periodu 2014 do 2018 godine ukupno izdvojila 703.750 KM i bitno je napomenuti osim navedenih mjera svake godine štabovi civilne zaštite koji su formirani u MZ u saradnji eko sekcijama i u toku aprila mjeseca provode akciju čišćenja korita Nahorevskog potoka i potoka Sušica. Općina Sarajevo prema njihovoj procjeni ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća nije direktno ugrožena od poplava i voda i nastanka poplava. Ali općina Sarajevo nije bila ravnodušna na poplave koje su zadesile ostale dijelove FBiH i BiH, pa i Kanton Sarajevo. Te u vezi sa tim dodijelila općinama Olovo, Vareš, Žepče, Maglaj Doboj Šamac, Domaljevac i Orašje iznos od 70.000 KM. Općina je također nedavno dodijelila i općina Hadžići, Busovača i Pale Prača iznos od 30.000 KM. Od Općine Novi Grad nismo dobili tražene podatke. Općina Ilidža svake godine u okviru Budžeta planira sredstva za regulaciju i uređenje korita rijeka i potoka kroz preventivne mjere zaštite i spašavanja od poplava.

Evo ovdje ćemo vidjeti da je Općina Ilidža u periodu 2014 do 2018 izdvojila 3.531.939 maraka općinske komisije, ovdje možemo napraviti jedan reper, odnosno jednu možemo vidjeti konkretnu procjenu stanja, kada se ulaže preventivno u zaštitu od poplava. Evo navest ćemo primjer Općine Ilidža. Općina Ilidža je nakon poplava 2'14 godine koje su se desile u dva navrata, u maju i augustu, dobila u maju mjesecu 111 zahtjevu za procjenu šteta. A u augustu mjesecu 59 zahtjeva. Već kasnije u 2015 godini broj zahtjeva je opao na broj 14. dok je u 2017 3 zahtjeva za procjenu šteta su samo podnešena. To je znači opravdanost ulaganja u preventivnost od poplava.

E ovako mogu vam sada još kazati da je ukupno Općina Hadžići uložila 1.128.148, 85 KM. I ukupno Uprava Stari Grad, Centar, Ilidža, Hadžići, Vogošća je u periodu od 2014 do 2018 utrošili su na zaštitu od poplava i saniranje posljedica od poplava 9.882.625,36 KM.

Idemo sa zaključcima i prijedlozima mjera

Sva stručna saznanja i međunarodna iskustva govore da apsolutna zaštita od poplava, posebno u uslovima klimatskih promjena, nije moguća. Međutim da bi se na najmanju mjeru svele materijalne štete kao i gubici ljudskih života, potrebno je da se kontinuirano radi na dodatnom unaprijeđenju i daljem razvoju cjelokupnog sistema zaštite i spašavanja od poplava. Iako su poplave prirodni fenomeni, čija se pojava ne može izbjeći, blagovremenim planiranjem i poduzimanjem građevinskih

Predsjedavajući:

Direktore, stvarno nam čitate sve što imamo u materijalu. Dakle ovo zastupnici koji su se pripremali sve su iščitali. Možete malo kraće, sublimirajte, nešto izdvojite.

Direktor KUCZ:

Evo, za kraj ću predložiti konkretne mjere na otklanjanju prijetnje od poplava.

1. 1. Inicirati aktivnosti na izmjenama i dopunama zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti zaštite i spašavanja od poplava u skladu sa Direktivom o procjeni i upravljanju poplavama Evropske Unije.
2. Uspostaviti efikasniju koordinaciju između Federalnog ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, Agencije za slivno područje rijeke Save, Ministarstva privrede Kantona Sarajeva, Grada, općina. Uprave i općinskih službi za civilnu zaštitu na provođenju planova aktivne odbrane od poplava.
3. Kanton Sarajevo i općine, trebaju izvršiti analizu svih postojećih planskih dokumenata iz oblasti zaštite i spašavanja od poplava.
4. Administrativnim mjerama osigurati poštivanje propisanog upravljanja i korištenja objekata i prostora u cjelini, i to:
 - Prvenstveno, treba zabraniti i spriječiti dalju bespravnu (nelegalnu) izgradnju
 - Treba uspostaviti odgovarajuće uslove vezano za izgradnju bilo kojih objekata
 - Za sve vodotoke (rijeke i veće potoke) na području Kantona Sarajevo, a u svrhu tehničkog održavanja vodotoka i radova građenja vodnih građevina treba osigurati inundacijski pojas
 - Provoditi mjere zaštite u slivnom području (kontrolisati sječu šuma, vršiti plansko pošumljavanje.
 - Poduzimanje mjera i aktivnosti od strane inspekcijskih i drugih nadležnih organa na sprječavanju odlaganja raznog otpadnog materijala u korita vodotoka i u njihovoj neposrednoj blizini,
 - Izgradnja i održavanje objekata za zaštitu od poplava: odbrambenih nasipa,
 - Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo i općine: Novi Grad, Vogošća, Ilijaš i Ilidža, trebaju odmah inicirati aktivnosti sa Agencijom za slivno područje rijeke Save na daljnjem unapređenju izradi projekata stalne regulacije korita vodotoka I kategorije
 - Potrebno je da Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo u saradnji sa Gradom i općinama pristupi realizaciji projekta stalne regulacije i sanacije (čišćenje i održavanje korita svih vodotoka - rijeka i potoka, kao i kanala za prihvati i odvođenje površinskih i podzemnih voda od nanosa, naplavina, drveća i drugog raznog rastinja, otpadnog materijala i si.)
 - Nadležni organi Kantona Sarajevo i kantonalna javna komunalna preduzeća trebaju redovno održavati kanale i šahtove za prihvati i odvođenje atmosferskih otpadnih voda u urbanim gradskim područjima.
 - Svi subjekti koji učestvuju u provođenju mjera zaštite i spašavanja od poplava (Kanton Sarajevo, Grad, općine, Uprava i općinske službe civilne zaštite), trebaju izvršiti nabavku dodatne opreme za provođenje mjera zaštite i spašavanja od poplava.
 - Za stalno unapređivanje vrijednosti u borbi protiv poplava treba unaprijediti sistem ranog upozoravanja od poplava. Federalni hidrometeorološki Zavod čiji direktor sjedi sa nama i ovdje su i predstavnici Agencije za vodno područje rijeke sliva rijeke Save su isto tako spremni da učestvuju u ovoj raspravi i ovoj analizi, su me obavijestili da je Federalni hidrometeorološki Zavod je dobio neku savremenu opremu tipa automatskih senzora, dobili su nedavno i tri čamca, što u mnogome olakšava rad.
 - Potrebno je unaprijediti praćenja visine vodostaja na vodotocima I i II kategorije na području Kantona Sarajevo,
 - Svi subjekti koji učestvuju u provođenju mjera zaštite i spašavanja od poplava, trebaju kontinuirano da prate hidrometeorološke, tehničke i ostale podatke
 - Pravna i fizička lica trebaju razviti sistem osiguranja imovine od poplava kod specijalizovanih društava za osiguranje.
 - Direkcija za robne rezerve Kantona Sarajevo podhitno u saradnji sa drugim

subjektima treba da unaprijedi dosadašnje planove za hitno obezbjeđivanje životnih namirnica, lijekova, energenata, kao i drugih potrepština neophodnih za očuvanje funkcionisanja vitalnih funkcija društva u vanrednim situacijama.

Sada ovo ovdje se malo odnosi na sistem zaštite spašavanja odnosno na funkcionalnost CZ:

- Općine s područja Kantona Sarajevo u svojoj općinskim operativnim centrima civilne zaštite, trebaju obavezno osigurati neprekidno dežurstvo 24 sata
- Uprava i općinske službe civilne zaštite trebaju pokrenuti aktivnosti na stručnom osposobljavanju, obučavanju i usavršavanju postojećih službi zaštite i spašavanja za provođenje mjera zaštite i spašavanja na vodi pod vodom,
- Potrebno je da općinske službe civilne zaštite u saradnji sa Upravom, organizuju i provedu obuku građana o pravima i dužnostima koje oni imaju u oblasti zaštite i spašavanja..

Jedna vrlo bitna stvar ovdje se odnosi na nepopunjenost KUCZ bilo bi poželjno i bilo bi puno učinkovitije da se dozvoli popuna nedostajućim kadrom KUCZ.

- Uprava treba u što kraćem roku pokrenuti aktivnosti na izmjeni podzakonskih propisa, kojima će se ojačati organizovanje snage zaštite i spašavanja Kantona Sarajevo. Nakon izrade ove analize mi smo već izvršili ove izmjene jer smo postojećoj Gorskoj službi spašavanja promijenili naziv, promijenili funkciju, sada je Gorska služba spašavanja, Služba za spašavanje na vodi i pod vodom, i spašavanje iz lavina. Također smo proglasili službom još jedno pravno lice, to je Služba za spašavanje iz ruševina i raščišćavanje tla. Sa tim smo ispunili ovu anomaliju.
- Finansijska sredstva za realizaciju navedenih mjera osigurati iz sredstava utvrđenih kao posebne vodne naknade i opće vodne naknade koje se prikupljaju u skladu sa Federalnom Zakonom, iz Budžeta Federacije BiH, kantona i općina, povoljnih kredita ili grantova i namjenski ostvarenih sredstava prema članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara Federacije.

Predsjedavajući:

Direktore, zahvaljujem. Neka vas tu. Uvod ste čuli ovaj malo duži. Ima li pitanja? Kolegica Vildana Bešlija izvolite.

Poslanik/zastupnik Vildana Bešlija:

Hvala vam. Ja bih imala pitanje vezano za određene nadležnosti. Recimo zakonom o vodama u Kantonu Sarajevo uređena su ova pitanja organizacije i načina obavljanja poslova upravljanja vodama. To smo već čuli. I Federalnim zakonom i koje su nadležnosti Kantona Sarajevo. E sada, prema članu 46. Zakona o vodama Kantona Sarajevo uređenje vodotoka i drugih voda predstavlja održavanje vodotoka, vodnog dobra kao i drugi radovi kojim se omogućava kontrolirana protok vode, također ovim članom 49. Zakona o vodama je određeno da Kanton Sarajevo, Grad i općine zajedničke osiguravaju uređene vodotoka i drugih voda u skladu sa članovima 5 i 7 Federalnog Zakona. Mene ovdje konkretno interesuje, možete li mi reći, ja nisam mogla da nađem, više puta sam pretraživala šta je po ovom pitanju uradio Grad? Znači znamo da oni održavaju korito rijeke Miljacke i ostalo. Znači interesuje me evo ako mi možete reći, nešto sam i mogla naći o opštinama ali o gradu zaista nisam. Hvala vam.

Predsjedavajući:

Direktore izvinite. Samo prije nego što nastavimo s pitanjima ja sam ponovo zaboravio predstavnike radnih tijela. Kolega Marić je kao predsjednik, čini mi se, zakazao jedini

komisiju, jel tako. Nije bilo više sastanaka. Da li imate potrebu predstavnici radnih tijela? Kroz diskusiju. Pitanja idemo dalje. Kolega Čelik koji je inače i predlagatelj bio održavanja hitne tematske sjednice. Kolega Čelik izvolite.

Poslanik/zastupnik Mirza Čelik.

Zahvaljujem predsjedavajući. Pa evo ja ću pitati direktora vidjeli smo da u prijedlogu mjera imamo 18 tačaka, odnosno prijedloga mjera. Samo nismo vidjeli finansijski okvir koliko bi bilo potrebno finansijskih sredstava za provedbu ovih 18 predloženih mjera. I drugo pitanje da li imamo dovoljan broj vatrogasaca. Evo imam informaciju da je danas na dispoziciji samo tri vatrogasca i tri vozača. Imamo li potrebe za prijemom novih vatrogasaca jer često se oni uključuju kada su u pitanju poplave.

Poslanik/zastupnik Zvonko Marić:

Zahvaljujem predsjedavajući. Stvarno uz svo uvažavanje, ovo izlaganje je prijetilo da nas sve komira ovdje, ali ipak je otvorilo neka brojna pitanja koja možemo postaviti i diskusiju naravno koja slijedi. Mene interesira direktore, budući da ste napomenuli koliko faktora utiče na poplave, na eroziju tla itd, sječa šuma. Dakle tu je više segmenata koje ste pomenuli a koji imaju izravne uticaje na ovo o čemu govorimo, pa vas stoga pitam da li vi imate određenu strategiju komunikacije sa općinama, sa Gradom, sa Kantonom, sa resornim ministarstvima. To nije samo Ministarstvo u čijem ste vi resoru. Nego naprosto tu imate Ministarstvo komunalnih poslova, imate Ministarstvo za šume, odnosno privredu itd. Dakle, da li vi razgovarate, ali molim vas u najkraćem sa tim ljudima i da li imate zajedničku strategiju kako bi preduprijedili, odnosno prevenirali sve ovo o čemu ste nam govorili. Molim vas u najkraćem imate ili nemate? Hvala.

Poslanik/zastupnik Admela Hodžić:

Zahvaljujem. Pa moje pitanje je više za ministra Bašića ako. Ja sam u mjesecu februaru nakon poplava podnijela inicijativu za regulaciju toka rijeke Zujevine u mjestu Pazarić, na što sam dobila odgovor od Ministarstva privrede gdje se prihvata inicijativa u smislu da se trajno riješi pitanje izlivanja rijeke Zujevine u naselju Pazarić. Eh sada, u odgovoru stoji da Općina Hadžići se slaže da pokrene aktivnosti na pripremi dokumentacije a Ministarstvo privrede je spremno izdvojiti dio sredstava u 2019 godini ukoliko općina izradi projektnu dokumentaciju i pribavi potrebne saglasnosti neophodne za izvođenje radova u 2019 godini. Samo ministar da mi odgovori u kojoj fazi je realizacija ovog projekta. Hvala.

Predsjedavajući:

Prvo direktor na ova pitanja pa vaše je na kraju. Ministre Bašiću ostanite vi prijavljeni. Direktore izvolite, jeste li zapisali? Jeste.

Direktor KUCZ:

Jesam. Uvažena zastupnica Vildana Bešlija referirala se ovdje na članove 46 i 49 Zakona o vodama Kantona Sarajevo odnosno konkretno poduzetim mjerama od strane grada. Ja sam na ovu funkciju na ovom mjestu direktora KUCZ došao krajem 2017 godine. Koliko je meni poznato u 2018 godini Grad nije imao nekih značajnih zahvata na uređenju i sanaciji vodotoka na Kantonu Sarajevo. Ovdje su kolege koje su prije mene, sekretar i moj pomoćnik, a tu su iz nadležne Agencije za vodno područje rijeke Save pa bi vam možda oni mogli ako su raspoloženi da daju konkretan odgovor. Jeste li zadovoljni? Uvaženi zastupnik Mirza Čelik. Finansijski okvir za realizaciju ovih 18 predloženih mjera vjerujte da nismo, ovo bi trebalo sinergijski se odraditi. Ja ću ovdje apostrofirati da je uloga KUCZ samo u domenu spašavanja na vodi i pod vodom. Znači evakuacija stanovništva, dotok hrane, zbrinjavanje nastradalih, da li je to organizovano kod rođaka, pojedinaca, da li je to kolektivni smještaj, pružanje prve

pomoći i asanacija tla. Prije nas ima mnogo drugih ustanova, institucija, agencija, Zavoda koje Zakonom predviđenim mjerama odrađuju ove radnje. Mi smo znači uvijek na dispoziciji saradnje. I uvijek smo, vidjeli ste vi, ako nismo među prvima, onda smo prvi. Makar u zadnjih godinu dana smo sigurno prvi bili. Jeste li zadovoljni gospodine Mirza? Hvala. Eh nisam odgovorio na problem deficitarnost vatrogasnog osoblja. Ovo je gorući problem. Po predviđenoj unutrašnjoj organizaciji radnih mjesta KUCZ ima odobrenih 308 izvršilaca. Trenutno na današnji dan je 219 izvršilaca. Od tog broja imamo stalno odliv uposlenika. Jedan dio ide po sili Zakona, odnosno po penzijskom, drugi dio imamo nepredviđeni, vrlo veliki dio ljudi nam se razboljeva. Pa su to prijevremena penzionisanja ili od nadležnog organa dobijemo odluku da navedeno lice prebacimo na lakši posao, većinom to bude sa mjesta vatrogasca na mjesto obezbjeđenja. Mi i tih ljudi imamo više baš za sve naše objekte, popunili smo kvotu, u narednom periodu će nam biti problem. Ja sam redovno tražim obraćamo se zahtjevom i onoj Vladi i evo i ovoj sa molbom da se prekine moratorij, da se ovdje ne radi o pukim izvršiocima, o činovnicima koji sjede u ofisima, nego da je ovo vojska, ovo je snaga prvog specijalističkog odgovora na sve nesreće. Ne samo na vatru. I molio bih da se ima ovdje malo senzitivizma da se ovi ljudi popune. I obećavam da bi mnogo bolje bilo svima u Kantonu Sarajevo što se tiče bezbjednosti, da bi zaštićeniji bili građani a i ostale službe bi imale manje posla. Oprostite na dopuni. Uvaženi zastupnik Zvonko Marić da li imamo strategiju, da li ostvarujemo suradnju sa ostalim učesnicima u ovom sistemu borbe protiv poplava. Mi strategiju gospodine Marić nemamo, imamo program razvoja. To je naš dokument i ovdje radimo po lex specialis Zakonu, Zakonu o zaštiti i spašavanju. Imamo znači protok vertikalno, sa Federalnom upravom civilne zaštite i sa niže organizacionim jedinicama odnosno sa općinskim službama civilne zaštite. Po horizontali naravno da imamo dobru saradnju sa Ministarstvom privrede, sa svim resornim ministarstvima i agencijama. Ovdje bih pohvalio i sa Federalnim hidrometeorološkim Zavodom čiji talas obavješćavanja redovno pratimo. A zajedničke strategije znači da bude sinhronizovano djelovanje svih aspekata, svih subjekata za sada nema. Taj dokument nema. Jeste li zadovoljni gospodine Zvonko. Uvaženoj gospođi Hadžić. Ali imam odgovor. U petak sada je, mi smo djelovali zajedno sa jednim projektom Ministarstvo privrede i KUCZ. Da se ne bi došlo do preklapanja uređenje vodotoka, na području Kantona Sarajevo da ne bi došlo do zloupotreba mi smo podijelili određena područja. Ministar Bašić će vam kasnije reći za ovo sve, ali vam mogu reći da smo u petak sa načelnikom općine između ova ostala tri načelnika potpisali sporazum gdje upravo i ovaj mikrolokalitet Pazarića gdje se uređuje 129.000 KM smo predvidjeli pretpostavljam za vašu matičnu općinu.

Predsjedavajući:

E sada ministar Haris Bašić. Vi možete direktore sjesti.

Ministar Haris Bašić:

E hvala predsjedavajući. Ako sam dobro čuo pitanje je bilo korito Zujevine. Dakle u programu. Hvala vam na pitanju. U programu utroška finansijskih sredstava za regulaciju riječnih korita i zaštitu od poplava vodosnabdijevanja i odvodnju otpadnih voda na području Kantona Sarajevo koje je usvojila Vlada Kantona Sarajevo na prijedlog Ministarstva privrede i Ministarstva komunalne privrede izdvojeno je za općinu Hadžiće ukupno 250.000 KM, potpisan je ugovor, potpisao sam ga između ostalog sa načelnikom i sa kolegom direktorom Zavoda za izgradnju koje će vršiti nadzor za sljedeće regulacije. Znači pod 1. Regulacija vodotoka Zujevine u naselju Kahrmani dionica od profila P0 do P11 100.000 KM, Regulacija vodotoka Zujevine u naselju u mjestu Hadžići 100.000 KM, i hitne intervencije na čišćenju riječnih korita dva kategorije Zujevina Pazarić 50.000 KM. Ja se nadam da je to.

Predsjedavajući:

Zahvaljujemo ministre Bašiću. Otvaramo raspravu. Prva se prijavila zastupnica Admela Hodžić izvolite.

Poslanik/zastupnik Admela Hodžić:

Pa ovako, kada je direktor odgovarao za ovih 100.000 kada mi je rekao, ja imam informaciju, barem sam iz medija pročitala da je to u mjestu Osenik i da to nije u mjestu Pazarić gdje je bila zadnja poplava, gdje je bilo najveće izlivanje rijeke Zujevine. Pa sada ja bih samo detaljno ako može, ili evo sada je rasprava, jer ja mislim da nije obuhvaćeno ovo područje gdje se zadnji puta rijeka Zujevina izlila u mjestu Pazarić u centralnom dijelu. Da je u medijima pisalo da je na terenu naselja Osenik. Eto toliko.

Predsjedavajući:

Ako mogu pomoći malom replikom, pošto nemaju mogućnost da odgovore ni ministar ni direktor, obično se ta sredstva vodnih naknada raspoređuju na način da načelnici općina sami biraju otprilike neke kritične tačke. Ne kažem da moguće je da ima i više potreba nego što im se dozvoli ili dodijeli sredstava. Vidio sam da je ministar Bašić potpisao ugovore sa načelnicima opština, ministar Mandić također. Sredstva vodnih naknada su u fazi realizacije. Mi možemo se potruditi pa sa načelnikom porazgovarati da li treba eventualno još sredstava pored ovih koja su dodijeljena opštini Hadžići i vidjeti da li je to mjesto predviđeno ovim planom. Dalja rasprava, kolega Mirza Čelik se javio, izvolite.

Poslanik/zastupnik Mirza Čelik:

Zahvaljujem predsjedavajući. Pa evo ja ću na tragu ovoga danas što diskutujemo svi i što smo čuli i od direktora CZ imati nekoliko prijedloga. Prvi prijedlog će biti da ovu sjednicu prekinemo, da ne zaključujemo raspravu kako bi imali mogućnost poslovničku da nastavimo ovu sjednicu ali na način da se trebamo pripremiti i da pozovemo načelnike općina, svih devet općina u Kantonu Sarajevo, kako bi mogli dobiti informaciju koje su to kritične tačke i koje su to zaista tačke koje bi trebali sanirati u smislu izgradnje korita rijeka kako ne bi došlo do izlivanja istih. A s druge strane moramo gledati i taj aspekt sigurnosti građana jer imamo svaki put kada se desi neka poplava da neko od građana Kantona Sarajevo strada i na žalost to se svake godine dešava. Predlažem da ovu današnju sjednicu na način evo kada završimo diskutovanje, prekinemo, da dobijemo informacije od načelnika koji su to potrebni, hajmo reći finansijski okviri za izgradnju korita kako bi se mogli delegirati i tako da kroz Skupštinu prođu i ti zaključci po prioritetima. Ne možemo uzeti u razmatranje recimo nekih općina koje su hajmo reći nulti prioriteti u odnosu na one kojima zaista neka sredstva nisu ni potrebna a dobivaju putem potpisa sa Ministarstvom privrede za izgradnju korita samo radi hajmo reći nekog estetskog izgleda a ne nikako zbog zaštite od poplava. Stoga evo moja diskusija zaista će se usmjeriti tamo. Imam zaista potrebu da čujemo i načelnike općina, i sve one koji imaju problema sa poplavama, pa čak evo i da pozovemo goste iz onih poplavljenih područja da nam kažu koji su to njihovi problemi jer evo jednostavno mi smo tu i zbog njih a svakako bi trebalo napraviti zaključke u toku ove godine kako bi se unaprijedila izgradnja korita i spriječila poplave. Evo toliko, ako bude potrebe još ću se javiti.

Dopredsjedavajući Vibor Handžić:

Zahvaljujem predsjedavajući. Napominjem da stavove iznosim u ime Kluba ne u smislu toliko ni vremenski nego sadržajno. Dakle, problemom poplava, generalnom problemom poplava kao i svim drugim problemima koji su vezani za neke prirodne pojave i posebno naglašavam to u našim okvirima BH, na žalost možemo govoriti sa dva aspekta. Prvi je ovaj

koji je stvarno vezan za saniranje posljedica koje su nastale prirodnim pojavama, pa evo i u slučaju poplava o kojima danas govorimo. I drugi aspekt koji mene puno više zanima ovdje a to je bavljenje posljedicama koje smo mi sami narušavanjem prirodnih tokova, sistemski napravili. I s kojim se kao po običaju tradicionalno suočavamo i rješavamo ih kratkoročnim mjerama koje ništa suštinski na tom polju ne mijenjaju. Mi smo se danas sastali da pokušamo usvojiti neke mjere dugoročnog karaktera koje će u konačnici stvarno sanirati tu štetu prouzrokovanu poplavama i posebno u onom segmentu u kojem smo mi sami sistemski prouzrokovali probleme što pojedinim nelegalnim aktivnostima, što određenim mahinacijama i djelovanjem u sivoj zoni, čak i u okviru postojećih Zakona. I ono što mene najviše žalosti i evo i govorimo sada o poplavama u svim ovim segmentima što se uvijek bavimo posljedicama a ne bavimo se uzrocima toga, i što se u ovim kratkoročnim mjerama o kojima sam govorio, uvijek bavimo sanacijom a ne prevencijom problema i ne govorimo kako je uopšte u mnogim segmentima došlo do pojave poplava, na području, evo konkretno Kantona Sarajevo. Recimo među uzrocima u ovom materijalu se navodi da se kao prirodni uzročnik poplava navodi pojava klizišta. E sada ja duboko vjerujem da su klizišta u Kantonu Sarajevo najmanje prirodna pojava a puno su više uzrokovana pojavama do kojih je došlo zbog sječe šume ili neplanske ili bespravne gradnje u Kantonu Sarajevo. Recimo u januaru 2017 godine, prošli saziv Skupštine Kantona Sarajevo usvojio je u ovoj sali izmjene plana prostornog plana Kantona Sarajevo u kojem je jasno naveden porast broja evidentiranih klizišta i usput u tom dokumentu aminovana uzurpacija poljoprivrednih zona, u korist stambenih, što mi u Kantonu Sarajevo vrlo često radimo posebno na lokalnom nivou. Dakle potencijalno, ukoliko u narednim godinama klimatske promjene odnosno prilike budu nepovoljne u Kantonu Sarajevo štete će biti puno veće od onih ko je mi u izvještaju možemo vidjeti to je otprilike 16 miliona KM. I oko 185 klizišta koliko sada imamo. Ne možemo očekivati niti će do ikakvih povoljnijih rezultata doći ukoliko se recimo nastavi dalja, nesistemska nebulozna gradnja na Bjelašnici, smanjenje vodozaštitne zone na Općini Ilidža ili potpuno amnestiranje bespravne gradnje na općini Vogošća. Upravo ove opštine recimo uz opštine Hadžići i Ilija trpe najveće posljedice onih problema koje smo mi sami uzrokovani. Pored nekontrolisane sječe šuma koje sam maloprije spominjao, bespravne i nelegalne gradnje i one legalne u sivoj zoni betonizacije grada Sarajeva, Marin dvor, Otoka, Remiza, Halilovići, Stup, imamo također i dotrajalost kišne kanalizacije, kao naravno i vodovodne mreže a na koju dalje kontinuirano priključujemo nove korisnike i pravimo nove priključke. Da ne dužim, sugerisati ću ispred Kluba nekoliko stvari koje je potrebno uraditi u budućnosti. Ovaj problem se ne rješava samo na nivou CZ, o tome je direktor i govorio, niti oni mogu riješiti ove probleme. Ovim se moramo pozabaviti interesorno i u saradnji više nivoa vlasti. Prva je izmjena Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo, posebno u kontekstu članova koji definišu zabranu režima građenja, i izuzeće od zabrane režima građenja. A iz iskustva u djelovanju na lokalnom nivou znam koliko je ovaj član predmet zloupotrebe pri donošenju odluka. Pa tamo se kaže da se izuzima nešto od zabrane režima građenja ako se nešto radi na terenu u cilju zadovoljavanja osnovnih životnih potreba a potpuno imamo jednu drugu praksu kada se ovaj član crpi. Dakle rade se izmjene za neke stvari koje nemaju veze sa zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba ili montiranjem objekata društvene infrastrukture. Ima tu, potrebno je izmijeniti članove koji definišu kada se neki regulacioni plan donosi po skraćenom postupku koji je također predmet zloupotrebe na terenu, šta je neki manji zahvat kada se ne treba ići u javnu raspravu za izmjene regulacionog plana nego se on radi po kratkom postupku. Potrebno jako precizno definisati kada se stručnim mišljenjem mijenja regulacioni plan, odnosno onaj dio kada gradsko odnosno općinsko vijeće ne odlučuje o promjena regulacionih planova. Dalje, potrebno je insistirati na planu rješavanja pitanja bespravne gradnje kroz akcioni plan sanacije i zaustavljanja bespravne gradnje u Kantonu Sarajevo. Potrebno je donijeti plan pošumljavanja na prostorima koji su evidentirani kao klizišta u Kantonu Sarajevo. I ono što je najvažnije predlažemo da se formira Tim za prevenciju koji će

biti sastavljen od predstavnika opština, Agencije za slivno područje rijeke Save, Zavoda za planiranje, Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo, nadležnih ministarstava, dakle ono što sam govorio interesorno a u cilju izrade akcionog plana prevencije od poplava. Zahvaljujem.

Poslanik/zastupnik Zvonko Marić:

Zahvaljujem predsjedavajući. Zaista ću nastojati da budem kratak i da kratko govorim iz prostog razloga što je vrlo teško o problematici razgovarati za koju ne postoji nikakva strategija. To je vrlo teško, nezahvalno, međutim ovaj sistemski kaos koji je trajao godinama i nismo ulazili naprosto ili oni koji su bili u prilici da uđu u uzroke nije im bilo važno da na neki način preduprije sve ovo, s čim se danas mi suočavamo i evo imamo tematsku sjednicu. Direktor nam je pobrojao nekoliko stvari koje utiču na poplave i erozije tla, prije svega bespravna gradnja, znamo da ona i dalje traje nesmanjenom žestinom i tu je teško bilo šta poduzeti. Druga stvar, kada se prave putevi, mislim prevashodno na one izborne puteve koji se uoči izbora asfaltiraju ti putevi, znamo kako se prave propusti odnosno ne prave. Znamo kako nadvožnjaci, podvožnjaci odvodi i slično, toga nema. To je čista improvizacija. Dakle ne vodimo računa o takvim stvarima. Međutim, ono što je posebice važno a evo bit ću na fonu današnjeg zastupničkog pitanja kolegice Bilsene Šahman koja je insistirala, odnosno inicijativu podnijela da se na glavnim saobraćajnicama koje vode iz šuma postave rampe, koje su ranije postojale jer kaže se bespravna, evo kolega Handžić kaže bespravna sjeća šume. Međutim to nije bespravna sjeća šume, to je svojevrsni šumocid, koji zaista u mnogome utiče na sve ovo o čemu mi danas govorimo. Dozvoljena je pljačka, suočeni smo sa goletima i nije toliko važno da one prouzrokuju i poplave ali sasvim sigurno i eroziju tla i pokretanje klizišta itd i sve te nedaće s kojima se mi suočavamo. Ja ću vam samo citirati jednu ili dvije rečenice iz izvještaja o primopredaji. Kaže ovako:” s druge strane upečatljiv je podatak da je 93,95% od svih bespravnih sjeća, odnosno šumocida četinarara izvršeno na teritoriji općine Ilijaš te da je komisija za primopredaju evidentirala nevjerovatnih 81 nelegalnu rezu jedinicu i pet radionica za proizvodnju stolova, stolica i slično”. To je zaista frapantan podatak i vrlo indikativan ako hoćemo. Da se dešava na jednoj općini koja je sticajem okolnosti upravljala i gazdovala šumama. Ukoliko se to sve ne spriječi bojim se da je ovo uzaludna priča i da je suviše govoriti o ovakvim stvarima i ukoliko se ne poduzmu mjere onda zaista ne znam čemu sve ovo vodi. Odgovorni smo svi što nismo spriječili, nismo našli mehanizme da se suprotstavimo takvim stvarima. Mene interesira još nekoliko stvari, međutim na žalost neće moći da mi odgovori direktor ali sigurno ću postaviti nekoliko stvari. Da li pored onoga što sam pitao oko suradnje resornih ministarstava postoje mjere koje bi susjedni entitet trebao učiniti kako bi Kanton bio zaštićen od poplava? Ako ima da su ostvareni kontakti po tom pitanju kakvi su zapravo i kakve su garancije jer sjećamo se oko brane Bogatići kod Trnova, znamo šta se onda desilo, da je to bilo ravno katastrofi itd. Da li je to sanirano, jer ako nije zaista prijeti opasnost. Maloprije smo čuli i o teoriji da treba betonirati korita. Ja se pitam ima li drugih i sigurnijih i jeftinijih i sigurnijih mjera od te. Uređivanje korita ubrzavaju se rijeke. Valjda je to čista logika. I bojim se da ukoliko struka ne preovlada, ne donese se odgovarajuća strategija da je sve ovo uzaludan posao i da mi zapravo ovdje gubimo vrijeme jer se zaista ništa neće poboljšati u tom smislu. Kako spriječiti bespravnu gradnju i te sve preventivne mjere koje su trebale biti poduzete mnogo mnogo ranije i mi zaista se bavimo nečim što je puno toga propušteno, promašeno, bespovratno devastirano, uništeno bez mogućnosti da se situacija popravi. Zaista u to ime i zbog toga ne želim više diskutirati, iako sam imao puno toga reći. Jasno je i građanima šta se zapravo dešava i ukoliko se ne iznađu što prije mjere ovo sigurno vodi u katastrofu, svojevrsnu kataklizmu s kojom će se možda, nećemo mi kao generacija suočiti već oni koji dolaze poslije nas. Hvala vam lijepo.

Poslanik/zastupnik Vildana Bešlija:

Pa evo ja zaista moram reći kolega Vibor da je trebao iznijeti mišljenje Kluba i tako smo se

zaista dogovorili. Međutim ja moram priznati da sam iznenađena odgovorom koji sam dobila od direktora da Gradska uprava, odnosno Grad nije od 2017 kako nam je direktor to rekao, koliko je njemu poznato imao ikakvo učešće po pitanju zaštite od poplava. Također evo još jednom ću ponoviti, članom 54 Zakona o vodama Kantona Sarajevo utvrđena je obaveza da su Kanton Sarajevo, Grad i općina na ugroženom području svako u okviru svoje nadležnosti, prema odredbama Zakona o vodama Kantona i Federalnog Zakona dužni da planiraju mjere zaštite, gradnje i upravljanja zaštitnim vodnim objektima a naročito gradnju nasipa, brana, pregrada, objekata za stabilizaciju dna obala objekata za odvođenje unutrašnjih voda i slično. Te da se te mjere i aktivnosti provode i izvan ugroženog područja sve do nivoa riječnog bazena ako se njima povećava stepen zaštite. Također je određeno da se mjere i aktivnosti zaštite od poplava dijele na sljedeće faze: fazu planiranja i pripremnu fazu, fazu aktivne odbrane od poplava i fazu sanacije posljedica štetnog djelovanja voda. Pa evo imali smo priliku i čuti i kolega je Mirza Čelik predložio da se da još nekog vremena da se bolje pripremimo itd. Shodno svemu ovome što sam pročitala, shodno onome što smo čuli, kao i onome što smo pročitali u ovom Izvještaju a to je i činjenica koja je zaista za mene frapantna, i evo sada javno ovdje pozivam načelnika opštine Novi Grad da uozbilji administraciju i kada se radi ovako jedan sveobuhvatan izvještaj da je sramota da ovdje stoji jedna jedina rečenica da nisu dostavili, dal neko nije imao vremena, ili šta je razlog. Mi ovdje nemamo uopšte pregled stanja u opštini Novi Grad. Znači pored Grada Sarajevo imamo još jednu lokalnu zajednicu koju je zaista vrijedno spomena da javno kažemo da se takve stvari ne smiju događati. I iz tog razloga sam se javila kako bih dopunila i kolegu Mirzu Čelika a na neki način i kolegu Vibora u smislu da svi akteri koji su ovdje pobrojani moraju aktivno učestvovati u donošenju Plana sanacije i pripreme u svim ovim fazama koje su navedene. I da se takva stvar mora shvatiti veoma ozbiljno i da više ne dođemo u situaciju kao Skupština Kantona da razmatramo neki polovičan izvještaj a dužni smo za provođenje svih Zakona, da ih osiguramo kako što je i ovaj Zakon o vodama Kantona Sarajevo. Hvala.

Poslanik/zastupnik Amra Junuzović Kaljić.

Hvala predsjedavajući. Dakle dohvatili smo se brojnih da kažem informacija koje sadrži ovaj izvještaj evo neke i nedostaju itd. A nismo se možda samo u jednom segmentu dohvatili onoga što je najbitnije a to je ljudsko zdravlje i činjenica da počevši od ratnog perioda u kojem je pojas šuma oko Sarajeva dobro načet pa je onda se nastavila devastacija šuma. To pored toga što uništava zemljište koje šume čuvaju, također jako narušava i ljudsko zdravlje. Mi nemamo više ni proizvodnju kiseonika ovdje. Dalje, ovom gradnjom koja nije utemeljena na planovima, na dobroj infrastrukturi, jednostavno nečemu što se zove urbani način života itd. Mi ustvari idemo sa svim tim postupcima u jedan dehumanizirani način stanovanja. I u tom dijelu stvarno ova Skupština zaista je negdje ima jedan logičan, jedan vrlo opravdan razlog da donese jednu snažnu strategiju dobro utemeljenu da se devastacija zaustavi. Time direktno utičemo na svoje zdravlje, na zdravlje generacija koje dolaze. Hvala.

Predsjedavajući:

Zahvaljujemo zastupnice Junuzović- Kaljić. Ako se niko više ne javlja ja bih iskoristio priliku za prvu diskusiju i izrazio svoje nezadovoljstvo sa nekoliko stvari. Pred sobom imam jedan uopšteni dokument koji je čini mi se izvađen negdje iz vaših kompjutera u kojima su tamo neke analize ili ono što ste vi uradili u proteklom periodu. Ovo je jedan službenik mogao pripremiti za jedan radni dan. Napisati to po godinama, klik i sprintati to. I ne vidim ovdje baš da smo se posebno pretrgli u pripremi ove tematske sjednice. Naravno apostrofiram ovaj odnos pojedinih načelnika, iz Opštine Novi Grad nismo dobili slova. Podsjećam da Kanton Sarajevo svake godine izdvaja višemilionske iznose koje zajedno sa načelnicima opština realizuju onako kako oni kažu da su prioriteta na terenu. Ja sam ovu sjednicu i vas iz CZ zamišljao da ste ljudi koji bukvalno dišete, znate svaki ćošak grada, znate svaki potok, znate

svaku mogućnost da će negdje nešto poplaviti gdje ima više vode, gdje ima i da ćemo tako dobiti neku realnu sliku šta je ono realno stanje. Vidim da su osim Hadžića koji su zaista poslali ozbiljan detaljan izvještaj o utrošku sredstava, po godinama, po, čak i ko im je tamo realizovao, koliko je kantonalnih para. Sve su druge opštine prosljedile neke paušalne dokumente. A podsjetit ću vas kolega Čelik da su načelnici dobili poziv za ovu sjednicu. Da mi sada zbog njih ponovo to prolongiramo pa ih molimo da dođu, ne smatram da je to realno i moguće. Dakle praksa je da im se šalju pozivi. Za ovu sjednicu su pozive dobili. Evo Novi Grad nam nije čak poslao ni dokumente na koji način troše novac koji dobiju iz Kanton Sarajevo. A kamo li da nam kaže koliko još sami poduzimaju aktivnosti. Da ne izgubimo cijeli dan ja ću predložiti da se o ovim zaključcima izjasnimo iako su oni onako dosta teoretski i eto slažemo se oko toga bez prijedloga iznosa sredstava koji su potrebni da njihovu realizaciju. Tako da ćemo ovim možda obavezati nekoga da neki dio posla izvrši a da možda za to nema adekvatan novac, ali da ne bude da smo čitav dan samo trla baba lan. Ja ću predložiti da ipak podržimo ovakve zaključke iako još jednom ponavljam su uopšteno. Šta znači da će tamo neki odjel CZ u opštini izvršiti edukaciju svog kadra? Pa valjda radi kadar koji je zaposlen kadar. Ili da mi vas sada educiramo kako. To u prijedlozima mjera stoji. Da ne čitam. Opštinske službe, ja sam pročitao dokument inicirati aktivnosti, poboljšati saradnju među institucijama je jedna od naših mjera. Mi danas kažemo poboljšat ćemo saradnju među institucijama koje su plaćene da sarađuju, koje imaju plate, neke od njih vrlo visoke i mi sada treba da izglasamo da ćemo mi poboljšati među njima njihovu saradnju. Evo. Govori se ovdje i o mjerama šta se dešava kada stvari poplave. Oni će uspostaviti centre 24 sata, nadzor. Pa sigurno to rade. Dakle bilo koji tamo šef neke opštinske službe na terenu je kada poplavi. Ali nama treba da ne poplavi. Šta su aktivnosti koje smo trebali poduzeti da ne poplavi? To je otprilike trebao biti set nekih mjera koje smo očekivali u ovakvom dokumentu. I moram reći zaista kolega Čelik je tada reagovao adekvatno, one su se poplave smirile, mi kao Kolegij rekli dobro evo nema potrebe sada, hajde pripremite sjednicu ima vremena. I onda smo dobili od naše CZ jedan dokument koji zaista nije on štur, ima tu materijala ali mi se čini da je neko popunjavao materijal. Ono malo dodaj tekstualno pa ste nam to tako direktore i pročitali. Tako da nisam posebno nešto sretan. Nek smo sjeli, nek smo danas pogotovo kada nema poplava razgovarali o tome šta nas čeka, ali mi se čini da ćemo svi zajedno morati biti mnogo agresivniji i izaći malo i na teren i obići opštinske načelnike i vidjeti kako ide implementacija. Ne znam, ispravite me ako griješim koliko je miliona ove godine ministre Mandiću i Bašiću, četiri, pet miliona. 4,8 vi, a vi ste još 2,7. Sedam zarez nešto je ove godine izdvojio Kanton opštinama. 7,3 ili 4 miliona. 7.300.000 ili 400.000 KM za projekte koji su trebali ovako kako je kolegica Admela Hodžić sada govorila. Jel to ta Zujevina, jel to neka krivina, lakat? Šta da uradimo, jel veći nasip, jel treba kopati dublje. Slažem se ja, nisam struka kolega Marić je dobro to rekao, možda to nisu možda ima boljih mjera, mislio da će barem ovdje tri, četiri neka eksperta, doktora nauka reći evo imate taj problem. Nisam vidio takve dokumente, nemojte se ljutiti. Tako mi izgleda ova sjednica za koju sam mislio da će biti efikasnija, ali eto dobili smo to što smo dobili. Ja nemam više ništa za dodati. Niko se ne prijavljuje za raspravu. Zaključujem raspravu.

Dakle mi se izjašnjavamo samo o Zaključku koji smo dobili u materijalu. Predlažem zastupnicima da se izjasne o Zaključku

Usvaja se Analiza stanja pojave poplava na području Kantona Sarajevo i prijedlog mjera za rješavanja problema poplava.

Molim zastupnike da se izjasne o ovom zaključku. Molim rezultate glasanja.

Za je glasalo 25, protiv i suzdržanih nije bilo.

Konstatujem da je Skupština usvojila ovaj Zaključak.

Zahvaljujem se na još jednom dugom danu u kom ste vrijedno radili. Vidimo se brzo, 24. je

naredna redovna sjednica. Kolege prijatno.